

Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı

Editörler: Özcan DEMİREL - Serkan DİNÇER

2. Baskı

Eğitim Bilimlerinde
Yenilikler ve Nitelik Arayışı

Editörler:
Özcan DEMİREL - Serkan DİNÇER

Uluslararası alanda benzerleri olmasına rağmen eğitim bilimleri kapsamında ülkemizde ilk örneği olan kongre sonrası basılan kitabımızın ikinci baskısını sizlere sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde 517 adet bildiri sunulmuş, bu bildirilerden 309'u Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı kitabında yer alabilmek için başvuru yapılmıştır. Bu başvurular hakemler ve alan editörleri tarafından incelenerek, kitap bölümü olarak yayımlanması için 82 bildiri kabul edilmiştir.

Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı kitabı 10'nu ana bilim dalları olmak üzere 11 alandan oluşmaktadır. Son alan, yedi ana bilim dalının birleştirilmesiyle oluşan 'alan eğitimi' alanıdır. Her alan üç ila on altı çalışmayı içeren bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin her birine ait DOI numarası bölüm başında verilmiştir. Değerli araştırmacıların bu DOI numaralarını kullanarak kaynakçalarını kolaylıkla oluşturabilmelerine olanak sağlanmıştır.

yayınlarınıza ilişkin
eleştiri ve önerileriniz için;
elestiri@pegem.net
oneri@pegem.net

PEGEM.NET
...bi dünya kitap için.

E-ISBN/BARKOD: 978-605-318-356-3

PEGEM
AKADEMI

Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı

Editörler: Özcan DEMİREL - Serkan DİNÇER

2. Baskı

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Özcan DEMİREL – Dr. Serkan DİNÇER

Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı

E-ISSN 9786053183563

DOI <http://dx.doi.org/10.14527/9786053183563b2>

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2017, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları

Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ye aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi,

manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz,

basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı

bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü

olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve

bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

2. Baskı: Şubat 2017, Ankara

Yayın-Proje: Elif Turanlıoğlu Bultan

Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

DOI: <http://dx.doi.org/10.14527/9786053183563b2>

Önsöz

Değerli Meslektaşlarımız,

Uluslararası alanda benzerleri olmasına rağmen eğitim bilimleri kapsamında ülkemizde ilk örneği olan kongre sonrası kitabımızın **2. Baskı'sını** sizlere sunmanın mutluluğunu yaşıyoruz. 25. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi'nde 517 adet bildiri sunulmuş, bu bildirilerin 309 tanesi Eğitim Bilimlerinde Yenilikler ve Nitelik Arayışı kitabında yer alabilmek için başvuruda bulunmuştur. Bu başvuruların 102 tanesi alan editörleri, 112 tanesi hakemler tarafından, 13 tanesi baş editörler tarafından yazarlara iade edilmiş; 82 tanesi yayıma kabul edilerek kitap bölümü olarak sizlerin kullanımına sunulmuştur.

Alan editörleri tarafından geri çevrilen çalışmaların büyük bir çoğunluğu, diğer çalışmalar ile benzerliklerinin fazla olması nedeniyle yazarlara iade edilmiştir. Bu noktada özellikle bilim insanı adaylarına birkaç noktayı hatırlatmanın yararlı olacağına inanıyoruz. Herhangi bir kaynaktan birebir aynı metnin, tablonun ya da şeklin alınması durumunda bu kaynakların “ ” içerisinde ya da istenilen formatta gösterilmesi gerekmektedir. Tam bir kural olmamasına rağmen bu tür alıntılama kabul oranı uluslararası alanda %15.00 kadardır. Ancak birçok çalışmada yazarların birebir alıntılama yapıp normal kaynakça gösterimiyle bu atıfları yaptıkları dikkati çekmiştir. Bu tür gösterimlerin ilgili kaynaklara atıf yapılarak, kendi düşüncelerini aktarırken kullanıldığını belirtmek isteriz. Aksi halde %1.00'lik bir oran olsa bile bu tür gösterimlerin intihal olarak kabul edildiği unutulmamalıdır. Başvuruların alan editörleri tarafından yazarlara iade edilmesinin bir diğer nedeni çalışmaların özellikle yöntem bölümü ile ilgilidir. Bu tür çalışmaların yöntemlerinin yanlış ya da hiç olmadığı anlaşılmıştır. Bir çalışmanın çıtasını yöntem oluşturmaktadır, bu nedenle detaylı açıklama yapılmalı ve yöntem basamakları tanımlanmalıdır.

Alan editörlerinin kontrollerinden geçen başvurular tarafsız iki hakeme gönderilmiştir. Başvuruların bildiriler halinde sunulması ve programda yazar isimlerinin yer alması nedeniyle tek kör hakemli (yazar hakemleri bilemez) değerlendirme sistemi kullanılmış, kabul için iki hakemin de kabul verme şartı aranmıştır. Bir kabul bir ret durumunda ise üçüncü bir hakem ataması yapılmıştır. Bu sayede bu kitap, ayrıca hakemli bir kitap olma özelliği de taşımaktadır. Bu kitabın alana getirdiği yeniliklerin birisi de her bölümün bir DOI numarasına sahip olmasıdır. Bu şekilde ilerleyen dönemlerde uluslararası kitap özelliği taşıyan yayınların da yapılabilmesinin önü açılmıştır. İstenilen yaygın etkinin olabilmesi için siz değerli araştırmacılardan bu bölümleri kaynak gösterirken, ilgili formatta ve DOI numarası ile vermenizi rica ediyoruz.

Bu kitabı sizlerin hizmetine sunmak için ciddi bir emek ve iş gücü sarf ettiğimizi belirtmek isteriz. Ayrıca bu kitabın diğer sürümlerinin ilerleyen yıllarda da çıtasını yükselterek, yayımlanmasını amaçlıyoruz. Bu nedenle siz değerli okurlarımızdan her türlü görüş ve önerinizi bizlerle paylaşmanızı rica ediyoruz.

Yukarıda belirttiğimiz üzere bu kitabın yayımlanması sürecinde birçok kişi ciddi bir özveriyle çalışmış, titizlikle bu kitabın yayımlanması için beyin gücü harcamıştır. Öncelikle Sayın hakemlerimize, değerli alan editörleri Sayın Kıymet Selvi, Orhan Karamustafaoğlu, Mehmet Toran, Kemal Öztemel, Mehmet Turan, Ali Osman Alakuş, Adnan Baki, Turgay Alakurt, İbrahim Halil Diken, Hülya Kelecioğlu Aydan Ersöz, Mehmet Güçlü'ye, dizgi sürecine emek ve destek veren Sayın Dr. Melis Yeşilpınar ve Ümit Dilaver'e, Pegem Akademi çalışanlarına ve alanda birçok ilke öncülük eden kitabın yayımlanmasını sağlayan Sayın Servet Sarıkaya'ya yazarlar ve kendi adımıza teşekkürü bir borç biliriz.

Özcan DEMİREL, Serkan DİNÇER

Baş Editörler

İÇİNDEKİLER

Özcan Demirel, Serkan Dinçer

Önsöz ii

EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM ALANI

(Alan Editörü: Kıymet Selvi)

Hasan Hüseyin Şahan, Aysemin Duran

Eğitimde program geliştirme dersinin öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarına ve programa ilişkin algılarına etkisi 01

Ahmet Çopur, Muammer Demirel

Suriyeli mültecilerin yükseköğrenim sorunu: Göç süreci ve sonrası 13

Ayşe Rabia Başaran, Seda Baysal

Öğretmen adaylarının ideal bir öğretmen hakkındaki görüşleri 29

Melis Yeşilpınar Uyar

Bütünleştirilmiş program çalışmalarına yönelik yurtdışı eğilimlerin belirlenmesi 45

Melek Çakmak, Halime Şenay Şen, Türkan Aksu

Akademisyenlerin öğretim yaklaşımları konusunda nitel bir araştırma: Akademisyen ve öğretmen adaylarının görüşleri 65

Belma Arslan Turan, Melek Demirel

Probleme dayalı öğrenmenin başarıya ve öz-düzenleyici öğrenme becerilerine etkisi 81

Veli Batdı

Web-tabanlı öğretim ve akademik başarı: Meta-analitik ve tematik bir karşılaştırma 107

Esra Eret Orhan, Ahmet Ok

Öğretmen adaylarının öğretmenlik becerilerinin karşılaştırılması 129

Esra Eret Orhan

Öğretmen adaylarının öğretmen eğitimi üzerine önerileri 143

A. Selcen Arslangilay, M. Çağatay Özdemir

Küreselleşme sürecinde inovasyonun önemi ve yükseköğretim kurumlarına düşen görevler 155

İsa Korkmaz

Yeni okul sistemi (4+4+4) uygulamalarının yansımaları 163

Bilal Duman, Dinçer Kayalı

Teknopedagojik öğretim yaklaşımının tasarım odaklı düşünme becerilerine etkisi 175

Nurhak Cem Dedeşali, Asuman Seda Saracaloğlu

Çoklu ortam uygulamalarının altıncı sınıf dinleme becerisinin gelişimine etkisi 185

Hülya Yıldızlı, Ahmet Saban, Muhammet Baştuğ Öğretmenlerin öğrenme-öğretme anlayışları, öğretim motivasyonları ve öğrenci başarısı üzerine yapısal eşitlik modellemesi	209
Mustafa Durmuşçelebi, Murat Deliktaş Meslek liselerinde yaşanan sorunlar ve öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ile ilişkisi – Kayseri ili örneği.....	225
Mustafa Durmuşçelebi, Yeliz Abbak Lise öğretmenlerinin yapılandırmacı öğrenme kuramını uygulama düzeyleri - Kayseri ili örneği	241

FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ALANI
(Alan Editörü: Orhan Karamustafaoğlu)

Pınar Köseoğlu, Gamze Mercan Üniversite öğrencilerinin “hava ve hava kirliliği” kavramlarına ilişkin metaforik algıları.....	259
Şahin İdin, İsmail Dönmez Fen bilimleri öğretmenlerinin Fatih Projesi'nin içeriğine yönelik görüşleri	269
Filiz Gülhan, Fatma Şahin Fen-teknoloji-mühendislik-matematik entegrasyonunun (STEM) 5. sınıf öğrencilerinin kavramsal anlamalarına ve mesleklerle ilgili görüşlerine etkisi	283
Sevilay Karamustafaoğlu, Miyase Tutar 6. Sınıf Dünya'mız, Ay ve Yaşam Kaynağımız Güneş Ünitesi'ne yönelik bir başarı testi geliştirme.....	303
Ümmü Gülsüm Durukan, Elif Arıkurt, Çiğdem Şahin Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin, fen Bilgisi ve sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Güneş Sistemi'ne dair görüşleri	321
Mustafa Şahin Bülbül Engelsiz laboratuvar ve bilim müzelerine doğru.....	341
Ramazan Demirel Ortaokul ve lise öğrencilerinin okula ait kavramlara yönelik metaforik algıları: İlçe örneği.....	349
Şebnem Kandil İngeç, Kamile Tekfidan Fizik öğretmen adaylarına göre fizik eğitiminde ve kavram yanılgılarında bilim tarihinden nasıl yararlanır?	381
Merve Cengiz, Feral Bekiroğlu Öğrencilerin lise fizik dersi için ölçme ve değerlendirme görüşleri ve tercihleri	403
Mustafa Zafer Balbağ, Nur Leman Balbağ Öğretmen adaylarının fen ve teknoloji okuryazarlığına ilişkin özyeterlik algıları ile bilgi okuryazarlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi	429

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ALANI

(Alan Editörü: Mehmet Toran)

Dila Nur Yazıcı, Ayşenur Nazik Kumbasar, Berrin Akman

Ailelerin gözünden okul öncesinden ilkokula geçişte yaşanan güçlükler ve çözüm önerileri 447

Cansu Tutkun, Fatma Tezel Şahin, Sabahat Işıktekiner

Dört- beş yaş çocuklarının öz düzenleme becerilerinin incelenmesi 459

Hilal Karkuş, Berrin Akman

Okul öncesi dönem çocuklarının matematik kavram kazanımlarının incelenmesi 475

Devlet Alakoç Pirpir, Sema Soydan, Esra Angın

Birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluk düzeylerini yordayıcı bazı değişkenler 489

Dilek Altun, Feyza Tantekin Erden, Catherine E. Snow

Filizlenen okuryazarlık: Okul öncesi dönem ses ve yazı farkındalığı becerilerini besleyen ev-içi kaynakların incelenmesi 505

Adalet Kandır, Ali İbrahim Can Gözüm, Didem Türkoğlu

T.C. MEB 2013 okul öncesi eğitim programının görsel sanat etkinlikleri yönünden değerlendirilmesi 531

Onur Köksal, Ayşen Tükel

Okul öncesi değerler eğitimine yönelik öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi 547

Rabia Özen Uyar, Ümmühan Ormancı

Türkiye'de okul öncesi dönem fen eğitimi araştırmalarında güncel eğilimler: Bir tematik analiz çalışması 559

Hasan Dilek

T.C. MEB 2013 okul öncesi eğitim programı ile 2006 programının karşılaştırılması 585

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK ALANI

(Alan Editörü: Kemal Öztemel)

Mehmet Bilgin

Ergenlerin beş faktör kişilik özelliği ile bilişsel esneklik arasındaki ilişkinin incelenmesi 605

Zeynep Karataş, Kıvanç Uzun

Üniversite öğrencilerinin genel öz-yetkinliğinin yordayıcısı olarak endişenin sonuçları ve kontrol odağı 615

Meryem Vural Batık, Melek Kalkan

Öğretmen adaylarının problemli internet kullanımlarının incelenmesi 627

Gökay Keldal, Filiz Bilge

Psikolojik danışma ve rehberlik alanında karma yöntemli araştırmalar: Bir içerik analizi çalışması... 643

Seval Apaydın, Sakine Gülfem Çakır

Okul yöneticilerinin PDR hizmetlerinin gerekliliği ve etkililiğine ilişkin algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi 655

Hasan Bacanlı, Aysun Akgül, İlker Akgül

İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirmeye dayalı değer özneleştirme etkinlikleri 669

Funda Barutçu Yıldırım, Selin Onaylı

Tez sürecinde karşılaşılan zorluklar 677

Hasan Bacanlı, Aysun Akgül, İlker Akgül

İlkokul öğrencileri için değer bilinçlendirmeye dayalı değer sorgulama etkinlikleri 691

Kemal Özcan, Sena Sengir

İnternet bağımlılığı ve kişisel değerler arasındaki ilişkinin incelenmesi..... 699

Fikret Gülaçtı

Kredi yurtlardaki öğrencilerin ruhsal belirti düzeylerinin yordayıcıları..... 709

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ALANI
(Alan Editörü: Editörler Kurulu)

Bahri Aydın, Hayrettin Tükel

Okul müdürlerinin kişilik özellikleri ve örgütsel sessizlik ilişkisi 721

Esef Hakan Toytok

Eğitimde yeni bir sistem: Otopoyiyez yaklaşımı..... 739

Gülnur Ak Küçükçayır, Sadegül Akbaba Altun

Yönetmelik sorunların ipucu yıldırma ve öğretmenlerin yıldırma yaşantıları 751

K. Funda Nayir

Pedagojik formasyon öğrencilerinin Türk Eğitim Sistemi'nde yaşanan sorunlara ilişkin farkındalıklarının incelenmesi 775

K. Funda Nayir, Oya P. Taneri, Mehmet M. Akgündüz

Kapalı kapılar ardında: Öğretmen adaylarına göre öğretmenler odası..... 791

Yüksel Gündüz

Öğretmenlerin denetimlere ilişkin görüşleri: Müfettişler mi? Okul müdürleri mi? 809

Türkay Nuri Tok, Özlem Karaoğlan

Yöneticilerin görevlendirilmesinin müdürlerin yönetsel tutumlarına yansımaları 823

Murat Önk, Necati Cemalođlu

İlköğretim kurumu yöneticilerin liderlik tarzları ile çatışmayı yönetme stratejileri arasındaki ilişki Ankara ili örneği 839

Yasemin Torun, Derya Okumuş

Akademisyenlerin algıladıkları kurumsal imaj ile iş performansı arasındaki ilişkide örgütsel sinizmin düzenleyici rolü 873

SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ALANI

(Alan Editörü: Mehmet Turan)

Davut Köğce

Sınıf öğretmenlerinin matematik derslerinde proje görevi verme amaçları ve proje görevi verirken dikkate aldıkları faktörler 893

Gökhan Özmen, Lütfi Üredi

Öğretmen adaylarının öğrenim gördüğü ortamları yapılandırmacı öğrenme ortamı açısından değerlendirilmelerine ilişkin bir araştırma 909

Nur Leman Balbağ, Ömür Gürdoğın Bayır

Etkili vatandaşlık ve çatışma çözme becerisi 925

Zafer Çakmak, Cengiz Taşkıran, Birol Bulut

4. Sınıf sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan becerilerin kazandırılmasına yönelik öğretmen görüşleri 945

Fehmi Demir, Feridun Merte

Hayat bilgisi programındaki değerlerin kazandırılma düzeyi 953

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ ALANI

(Alan Editörü: Ali Osman Alakuş)

Yahya Hiçyılmaz, Çağatay İnam Karahan

Görsel sanatlar öğretmen ve öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik görüşleri 967

Oğuz Dilmaç, Ebru Amil Tülüce

Görsel sanatlar öğretmeni yetiştirmede proje tabanlı öğrenmenin rolü 979

Handan Bülbül

Görsel sanatlar eğitiminde alternatif bir öğretim ortamı olarak Second Life 1003

Selahattin Yılmaz, Altay Eren

Görsel sanatlar öğretmen inançları: Beklentiler ve ilgili programlarla bağlantılar 1017

TÜRKÇE EĞİTİMİ ALANI
(Alan Editörü: Editörler Kurulu)

Derya Yıldız, Dilek Ceran	
Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı sınavlarda yaptıkları dil yanışları.....	1057
Murat řengül	
Türkçe öğretmenlerinin öğrenen özerkliğini desteklemeye ilişkin görüşleri	1073
Firdevs Güneş	
Türkçe öğretiminde beceri uyumsuzluğu.....	1087

MATEMATİK EĞİTİMİ ALANI
(Alan Editörü: Adnan Baki)

Çağlar Naci Hıdıroğlu, Yeliz Özkan Hıdıroğlu	
Modelleme yaklaşımlarına bütüncül bir bakış ve yeni bir öğrenme modeli önerisi: HTTM modeli ve kuramsal temeli	1099
Yılmaz Mutlu, Levent Akgün	
Matematik öğrenme güçlüğü ve eğitsel nörobilim	1133

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ALANI
(Alan Editörü: Turgay Alakurt)

Fatma Kübra Çelen, Süleyman Sadi Seferoğlu	
İnternet ortamında öğrencilerin bilgi arama biçimleri: Stratejiler, tarzlar, tutumlar, gözlemler ve sorunlarla ilgili bir değerlendirme	1147
Celal Karaca	
Öğretim teknolojilerinde güncel bir yaklaşım: Ters yüz öğrenme	1161
Turgay Alakurt, Mehmet Kahraman, S. Güzin Mazman Akar	
Öğrenmede bulut bilişim ve eğitsel Google uygulamaları	1173

ALAN EĞİTİMİ ALANI

(Alan Editörleri: İbrahim Halil Diken, Hülya Kelecioğlu, Aydan Ersöz, Mehmet Güçlü)

Hüseyin Aslan, Ümit Doğan

Özel eğitim öğretmenlerinin motivasyonunda okul müdürlerinin yaklaşım şekilleri 1189

Damla Aslan

Özel yetenekli öğrencilerin müdür kavramına ilişkin metaforik algıları..... 1197

Adnan Erkuş

Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarındaki sorunlar ile yazım ve değerlendirilmesi 1211

Güliden Taner, Gölge Seferoğlu

Veri toplama araçlarının çevirisinde niteliğin artırılması: Bir aktarım örneği 1225

Ahmet Başal

Dijmat projesi: İngilizce öğretmenlerinin dijital ders materyali geliştirme algıları 1237

Tilda Saydı

Yabancı dil eğitim-öğretimi: Etik yoluyla nitelik artırma 1251

İsmail Doğan

Göç ve eğitim: Suriyeli sığınmacılar örneği 1281

Cemal Tosun, Hasan Sözen

Din eğitiminde din ve hayat ilişkilendirmesi yaklaşımı: Korelatif din öğretimi 1297

Hüseyin Köksal, Ayşegül Çolak

İlkokul öğrencilerinin tarih konularında taraf olma yönelimleri 1307

Ahmet Yıldırım, Irmak Hürmeriç Altunsöz

Spor yapan üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite seviyelerinin belirlenmesi..... 1317

Mehmet Akif Sözer, Eyüp Bozkurt

4. Sınıf sosyal bilgiler dersi programında yer alan değerlerin öğretiminde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikler üzerine bir çalışma..... 1325